

Zpráva představenstva společnosti UNIPETROL, a.s. za rok 2015

Zpráva představenstva o podnikatelské činnosti společnosti a stavu jejího majetku.....	2
Úvod	2
Klíčová finanční a nefinanční data.....	3
Downstream segment	5
Maloobchodní segment.....	14
Investice.....	17
Výzkum a vývoj.....	18
Zaměstnanci	20
Finanční situace.....	23
Nemovitosti, stroje a zařízení	26
Zdroje kapitálu	26
Systém řízení rizik.....	26

Zpráva představenstva o podnikatelské činnosti společnosti a stavu jejího majetku

Úvod

Tržby skupiny Unipetrol dosáhly v roce 2015 úrovně 109 mld. Kč, což znamená 12% pokles v porovnání s rokem 2014, a to zejména z důvodu výrazného poklesu ceny ropy a částečně kvůli nižší produkci a prodejním objemům petrochemických produktů v důsledku havárie etylenové jednotky a jejího následného odstavení od 13. srpna 2015. Makroprostředí v sektoru downstream bylo v roce 2015 mimořádně příznivé. Jak rafinérské, tak petrochemické marže dosáhly velmi vysokých úrovní vlivem poklesu cen ropy. Cena ropy Brent dosáhla průměrné úrovně 53 dolarů za barel v roce 2015, což je o 47 % méně v porovnání s rokem 2014. Průměrná modelová rafinérská marže Unipetrolu významně vzrostla na úroveň 5,2 dolarů za barel z úrovně 1,4 dolaru za barel v roce 2014. Modelové kombinované petrochemické marže dosáhly rekordních úrovní s průměrnou hodnotou 816 eur za tunu. Rozdíl ceny Brent a Ural na úrovni 1,8 dolaru za barel byl také mírně vyšší v porovnání s rokem 2014.

Provozní zisk vzrostl v roce 2015 do výše 10,9 mld. Kč z úrovně 2,9 mld. Kč dosažené v roce 2014 na základě EBITDA LIFO. Tento významný nárůst byl způsoben pozitivním ekonomickým vývojem české ekonomiky i ekonomiky eurozóny, velmi silným rafinérskými i petrochemickým maržemi, podpořenými poklesem cen ropy, nárůstem prodejních objemů rafinérských produktů a také interními zlepšeními v rámci iniciativ Provozní dokonalosti (Operational Excellence) ve výši 1,7 mld. Kč.

Z pohledu výroby nastala jedna událost, která významně ovlivnila využití výrobních jednotek. Exploze a následný požár etylenové jednotky v Chemparku Záluží v Litvínově dne 13. srpna způsobily odstavení etylenové jednotky po zbytek roku. Provoz litvínovské rafinérie jako hlavního dodavatele vstupní suroviny pro etylenovou jednotku byl omezen. Polymerové jednotky (polyetylen a polypropylen) byly částečně uvedeny zpět do provozu díky externím dodávkám etylenu a částečně propylenu. V důsledku havárie míra využití rafinérských kapacit klesla na úroveň 84 %.

Při pohledu na oba segmenty, segment downstream významně zlepšil své výsledky s EBITDA LIFO na úrovni 10,2 mld. Kč. Tento skvělý výsledek byl dosažen zejména vlivem velmi dobrých makro podmínek plynoucích z ekonomického růstu, propadu cen ropy a nárůstu prodejních objemů rafinérských způsobeného provozem 100% podílu v České rafinérské od 1. května 2015.

Maloobchodní segment zaznamenal také velmi dobrý výsledek a celkově dosáhl provozního zisku EBITDA LIFO ve výši 0,8 mld. Kč. Výsledku bylo dosaženo vlivem lepších palivových marží, vyšším prodejním objemům paliv a nepalivovým prodejům díky ekonomickému růstu a marketingovým aktivitám Benziny.

Čistý zisk dosáhl úrovně 7,0 mld. Kč v roce 2015, což představuje značné zlepšení v porovnání se ztrátou v roce 2014 téměř 0,6 mld. Kč. Peněžní tok z provozní činnosti výrazně vzrostl na úroveň 14,9 mld. Kč a volný peněžní tok dosáhl úrovně 8,6 mld. Kč. Celkové investiční výdaje (CAPEX) dosáhly úrovně 3,3 mld. Kč, z kterých 3,0 mld. Kč směřovaly do segmentu downstream, 0,2 mld. Kč do maloobchodního segmentu a zbývající 0,1 mld. Kč do korporátních funkcí. Unipetrol si zároveň zachoval míru finančního zadlužení na negativní úrovni (-) 16,7 %, čemuž odpovídá čistá hotovost na úrovni 5,9 mld. Kč ke konci roku 2015.

Skupina Unipetrol nadále plnila svoji Strategii oznámenou v červnu 2013, která stanovila klíčové směry rozvoje až do roku 2017. V roce 2015 společnost Unipetrol úspěšně dokončila akvizici zbývajícího 32,445% podílu v České rafinérské od společnosti Eni, a stala se tak jejím jediným vlastníkem se 100% podílem. Akvizice, plně v souladu se Strategií, přinesla společnosti vyšší rafinérské kapacity, které umožnily zpracovat více ropy, a tím si zabezpečit dodávky vstupní suroviny pro petrochemickou výrobu a rafinérských produktů jak pro velkoobchodní, tak i pro maloobchodní aktivity.

V září společnost podepsala EPC kontrakt se společností Technip Italy na výstavbu nové polyetylenové jednotky (PE3) v areálu v Litvínově. Jednotka PE3 bude patřit k nejmodernějším jednotkám tohoto typu v Evropě. Celkové kapitálové výdaje za celou jednotku PE3 dosáhnou úrovně přibližně 8,5 mld. Kč, což znamená, že se jedná o největší investici v historii českého petrochemického průmyslu.

Mezi další úspěchy v roce 2015 patří dohoda se společností Transpetrol o přepravě ropy slovenskou částí ropovodu Družba, která prodloužila spolupráci do roku 2020 při zachování stávajících přepravních podmínek. Byla podepsána nová smlouva se společností Čepro na potrubní logistické služby. Nová dohoda se společností MERO od začátku roku 2016 upravuje podmínky skladování a přepravy ropy ropovody IKL a Družba. A na začátku roku 2016 bylo oznámeno uzavření dohody se společností OMV o převzetí 68 čerpacích stanic z její maloobchodní sítě. Transakce dále posílí pozici značky Benzina na českém maloobchodním trhu.

V průběhu roku 2015 skupina Unipetrol zahájila strategický projekt zaměřený na optimalizaci kapitálové struktury skupiny prostřednictvím fúzí společností Benzina a Polymer Institute Brno se společností Unipetrol RPA. Cílem celého projektu, jenž bude pokračovat i v roce 2016, je zjednodušení organizační a administrativní struktury skupiny Unipetrol, které by mělo přinést úspory a další zlepšení provozní dokonalosti.

Klíčová finanční a nefinanční data

Klíčová finanční data

v mil. Kč	2014 upraveno	2015
Tržby	123 938	108 907
Hrubý zisk	5 735	12 763
EBITDA LIFO	2 851	10 879
EBITDA	1 022	10 643
EBIT LIFO	580	8 952
EBIT	-1 248	8 716
Downstream segment		
EBITDA LIFO	2 171	10 166
EBITDA	402	9 930
EBIT LIFO	307	8 598
EBIT	-1 461	8 362
Maloobchodní segment		
EBITDA LIFO	705	829
EBITDA	645	829
EBIT LIFO	382	501
EBIT	322	501
Korporátní funkce		
EBITDA	-25	-116
EBIT	-109	-147
Čisté finanční náklady	-114	-47
Ztráta před zdaněním	-1 362	8 669
Daň z příjmů	806	-1 633
Čistá ztráta za období	-556	7 036
Zisk na akcii (Kč)	-3,07	38,80
Provozní peněžní tok (cash flow)	737	14 931
Volný peněžní tok (FCF)	-1 181	8 591
Kapitálové výdaje (CAPEX)	2 007	3 344
Čistý pracovní kapitál	9 244	5 941
Čistý dluh / čistá hotovost	2 701	-5 857
Čistý dluh / (vlastní kapitál – fond zajištění)	9,7 %	-16,7 %
Čistý dluh / EBITDA	0,6	-0,5

- EBITDA LIFO – Provozní zisk před odpisy, finančním výsledkem a zdaněním; s využitím metodiky LIFO pro oceňování zásob (Last-In-First-Out)
- EBITDA – Provozní zisk před odpisy, finančním výsledkem a zdaněním
- EBIT LIFO – Provozní zisk před finančním výsledkem a zdaněním; s využitím metodiky LIFO pro oceňování zásob (Last-In-First-Out)
- EBIT – Provozní zisk před finančním výsledkem a zdaněním
- Volný peněžní tok (FCF) – Součet provozního a investičního peněžního toku (cash flow)
- Čistý pracovní kapitál – Součet zásob a obchodních a jiných pohledávek ponížených o obchodní a jiné závazky
- Čistý dluh / čistá hotovost zahrnuje závazky z cashpoolingu

- Čistý dluh / EBITDA – EBITDA v roce 2014 ve výši 4 557 mil. Kč – upravená o zisk z výhodné koupě ve výši 1 186 mil. Kč a snížení hodnoty rafinérských aktiv ve výši 4 721 mil. Kč, EBITDA v roce 2015 ve výši 10 967 mil. Kč – upravená o zisk z výhodné koupě ve výši 429 mil. Kč, snížení hodnoty etylenové jednotky ve výši 597 mil. Kč a ostatní náklady vzniklé v souvislosti s nehodou na etylenové jednotce 156 mil. Kč.

Externí prostředí

	2014	2015
Cena ropy Brent, USD/barel	99	53
Brent-Ural diferenciál, USD/barel	1,7	1,8
Modelová rafinérská marže Unipetrolu, USD/barel ¹⁾	1,4	5,2
Modelová petrochemická marže Unipetrolu z olefinů, EUR/tunu ²⁾	388	351
Modelová petrochemická marže Unipetrolu z polyolefinů, EUR/tunu ³⁾	275	464
Modelová kombinovaná petrochemická marže Unipetrolu, EUR/tunu ⁴⁾	662	816

¹⁾ Modelová rafinérská marže Unipetrolu = tržby za prodané produkty (96 % produktů = automobilové benzíny 17 %, primární benzín 20 %, letecký petrolej 2 %, motorová nafta 40 %, sirné topné oleje 9 %, LPG 3 %, ostatní suroviny 5 %) minus náklady (100 % vstupů = Brent Dated); ceny produktů podle kotací.

²⁾ Modelová petrochemická marže Unipetrolu z olefinů = tržby za prodané produkty (100 % produktů = 40 % etylen + 20 % propylen + 20 % benzen + 20 % primární benzín) minus náklady (100 % primární benzín); ceny produktů podle kotací.

³⁾ Modelová petrochemická marže Unipetrolu z polyolefinů = tržby za prodané produkty (100 % produktů = 60 % HDPE + 40 % polypropylen) minus náklady (100 % vstupů = 60 % etylen + 40 % propylen); ceny produktů podle kotací.

⁴⁾ Modelová kombinovaná petrochemická marže Unipetrolu = Modelová petrochemická marže Unipetrolu z olefinů + Modelová petrochemická marže Unipetrolu z polyolefinů.

Klíčová nefinanční data (v tis. tun)

	2014	2015
Objem zpracované ropy	5 130	6 495
Využití rafinérských kapacit ¹⁾	89 %	84 %
Prodejní objemy rafinérských produktů včetně maloobchodu (Benzina)	4 268	5 800
Prodejní objemy petrochemických produktů	1 773	1 445

¹⁾ Konverzní kapacita rafinérií Unipetrolu = Konverzní kapacita do 2. čtvrtletí 2012 činila 5,1 mil. tun/rok (Česká rafinérská – Kralupy 1,642 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 2,813 mil. tun/rok, Paramo 0,675 mil. tun/rok). Od 3. kvartálu 2012 do 4. kvartálu 2013 konverzní kapacita činila 4,5 mil. tun/rok, tedy pouze konverzní kapacita rafinérií České rafinérské, po úpravě o 51,22% podíl Unipetrolu, po ukončení zpracování ropy v rafinérii Paramo (Česká rafinérská – Kralupy 1,642 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 2,813 mil. tun/rok). Od 1. čtvrtletí 2014 do 1. čtvrtletí 2015 činila konverzní kapacita 5,9 mil. tun/rok po dokončení akvizice 16,335% podílu v České rafinérské od společnosti Shell, což odpovídalo celkovému podílu Unipetrolu 67,555 % (Česká rafinérská – Kralupy 2,166 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 3,710 mil. tun/rok). Od 2. čtvrtletí 2015 vzrostla konverzní kapacita na 7,8 mil. tun/rok vlivem provozování 32,445% podílu společnosti Eni v České rafinérské od května. Od 3. čtvrtletí 2015 odpovídá konverzní kapacita 100% podílu v České rafinérské, tj. 8,7 mil. tun/rok (Česká rafinérská – Kralupy 3,206 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 5,492 mil. tun/rok).

Downstream segment

Finanční výsledek segmentu downstream

v mil. Kč	2014	2015
EBITDA LIFO	2 171	10 166
EBITDA	402	9 930
EBIT LIFO	307	8 598
EBIT	-1 461	8 362

Významné události v roce 2015

- Dokončení transakce týkající se nákupu akciového podílu společnosti Eni International B. V. v České rafinérské ve výši 32,445 % v dubnu. Unipetrolu se tak stal jediným vlastníkem České rafinérské.
- Společnost Unipetrol RPA podepsala novou smlouvu se společností Čepro na poskytování potrubních logistických služeb. Smlouva byla podepsána na dobu neurčitou s dvanáctiměsíční výpovědní lhůtou.
- Společnosti Česká rafinérská a Transpetrol podepsaly dodatek ke smlouvě o přepravě ropy ropovodem Družba. Oba partneri se dohodli na zachování stávajících podmínek přepravy suroviny až do roku 2020.
- Společnost Unipetrol RPA založila novou dceřinou společnost v Maďarsku.
- V Chemparku Záluží zahájilo činnost Univerzitní centrum VŠCHT Praha-Unipetrol.
- Výbuch a následný požár na etylenové jednotce v Chemparku Záluží významně ovlivnil výrobu a prodejní objemy segmentu.
- Za prvních sedm měsíců bylo dosaženo rekordních prodaných objemů vysokohustotního polyetyleny (HDPE) ve výši 189 tis. tun a polypropylenu (PP) 169 tis. tun na všech klíčových trzích, zbytek roku ovlivněn nehodou na etylenové jednotce.
- Unipetrol RPA a italská společnost Technip podepsaly smlouvu o výstavbě nové polyetylenové jednotky v Chemparku Záluží.
- Značka Mogul dceřiné společnosti Paramo získala ocenění „Značka roku“ udělované organizací Czech Superbrands.

Externí prostředí

Rafinérský business

Externí prostředí rafinérského businessu

	2014	2015
Cena ropy Brent, USD/barel	99	53
Brent-Ural diferenciál, USD/barel	1,7	1,8
Modelová rafinérská marže Unipetrolu, USD/barel ¹⁾	1,4	5,2

¹⁾ Modelová rafinérská marže Unipetrolu = tržby za prodané produkty (96 % produktů = automobilové benzíny 17 %, primární benzín 20 %, letecký petrolej 2 %, motorová nafta 40 %, sirné topné oleje 9 %, LPG 3 %, ostatní suroviny 5 %) minus náklady (100 % vstupů = Brent Dated); ceny produktů podle kotací.

Cena ropy, benzínu a motorové nafty

Cena ropy Brent byla v roce 2015 velmi volatilní a pohybovala se v rozmezí 36 – 67 dolarů za barel s průměrnou roční cenou 53 dolarů za barel. Automobilový benzín se od konce února prakticky až do konce roku obchodoval na relativně vysokých úrovních vzhledem k ceně ropy. Roční průměrný crack spread na benzínu, tj. rozdíl mezi cenovou kotací

benzínu a ropy Brent, byl na úrovni 173 dolarů za tunu. Motorová nafta se na světových trzích obchodovala na výrazně nižší úrovni ve srovnání s benzinem, průměrná hodnota crack spreadu vůči Brentu byla 103 dolarů za tunu. Vývoj a výše crack spreadu na benzinu byl dán tržními vztahy v USA, vztahem nabídky a poptávky a načasováním odstávek rafinérských kapacit. Poměrně slabá hodnota crack spreadu motorové nafty je dána celosvětově dostatečnými produkčními kapacitami, důsledkem probíhajícího modernizačního programu ruských rafinérií produkujících EURO 5, navýšením exportních kapacit na arabském poloostrově a mírným začátkem zimy v závěru roku 2015.

Rafinérské marže

Rafinérské marže byly v roce 2015 na dobrých úrovních. Více jak 85% míra vytižení evropských rafinérií představuje výrazný nárůst oproti 78% míře vytižení dosaženému v roce 2014. Evropské rafinérie těžily zejména z růstu spotřeby automobilového benzínu v USA. I když rok 2015 byl pro rafinérské odvětví velmi dobrým rokem, strukturální problémy evropského rafinérského sektoru i nadále přetrvávají.

Modelová rafinérská marže Unipetrolu v roce 2015 dosáhla průměrné úrovně 5,2 dolarů za barel, což představuje oproti roku 2014 nárůst o 3,8 dolarů za barel z úrovně 1,4 dolaru za barel v roce 2014. Průměrný cenový rozdíl mezi severomořskou ropou Brent a ruskou ropou REBCO, tzv. Brent-Ural diferenciál, byl roven 1,8 dolaru za barel.

Petrochemický business

Externí prostředí petrochemického businessu

	2014	2015
Modelová petrochemická marže Unipetrolu z olefinů, EUR/tunu ¹⁾	388	351
Modelová petrochemická marže Unipetrolu z polyolefinů, EUR/tunu ²⁾	275	464
Modelová kombinovaná petrochemická marže Unipetrolu, EUR/tunu ³⁾	662	816

¹⁾ Modelová petrochemická marže Unipetrolu z olefinů = tržby za prodané produkty (100 % produktů = 40 % etylen + 20 % propylen + 20 % benzen + 20 % primární benzin) minus náklady (100 % primární benzin); ceny produktů podle kotací.

²⁾ Modelová petrochemická marže Unipetrolu z polyolefinů = tržby za prodané produkty (100 % produktů = 60 % HDPE + 40 % polypropylen) minus náklady (100 % vstupů = 60 % etylen + 40 % propylen); ceny produktů podle kotací.

³⁾ Modelová kombinovaná petrochemická marže Unipetrolu = Modelová petrochemická marže Unipetrolu z olefinů + Modelová petrochemická marže Unipetrolu z polyolefinů.

Olefiny a chemikálie

Stejně jako v předchozím roce sehrály na evropském petrochemickém trhu klíčovou roli velmi nízké ceny ropy a primárního benzínu. Průměrná cena ropy Brent za rok 2015 pouze mírně převýšila hranici 50 dolarů za barel, primární benzin se pak v průměru prodával za ceny lehce nad 460 dolarů za tunu. Průměrná prosincová cena primárního benzínu byla nejnižší od ledna 2009, průměrná cena ropy ve stejném období pak dokonce nejnižší od června 2004. Za velmi nízkými cenami ropy stál globální převis nabídky, extrémně vysoký růst zásob viditelný především v USA a pokračující vysoká těžba OPEC (zejména v Saúdské Arábii a Iráku). Tato situace umožnila provozovatelům etylenových jednotek vyrábět s rekordními maržemi, neboť pokles cen monomerů plně nekorespondoval s propadem cen surovin. Srpnové petrochemické marže byly na nejvyšší úrovni od konce roku 2008, v ročním srovnání se pak jednalo dokonce o marže historicky nejvyšší. Zásadní pro evropské výrobce derivátů bylo také významné posílení amerického dolaru vůči euru, které limitovalo importy do Evropy a současně přinášelo podporu exportům.

Ceny monomerů navázaly na trend druhé poloviny roku 2014 a pokračovaly v poklesu. V průběhu prvních dvou měsíců roku zaznamenaly pokles o dalších 200 eur za tunu. Kromě klesajících cen surovin byl začátek roku charakteristický také významným převisem nabídky. Následný růst poptávky od výrobců polymerů a řada plánovaných a neplánovaných odstávek odstartovala růst cen, který se zastavil až na konci prvního pololetí. Pozitivně působilo také omezené množství importů z USA a velmi nízké stavy zásob napříč celým řetězcem, které bylo potřeba doplnit. V součtu se navýšení cen u obou monomerů v tomto období blížilo 300 eur za tunu. Ještě významněji však rostly spotové ceny, které v průběhu celého 2. čtvrtletí převyšovaly hodnotu platného kontraktu. V případě etyleny to bylo až o 20 %. Po zbytek roku ceny oslabovaly. Kromě permanentně klesajících cen surovin ovlivnil situaci na trhu také návrat dvou dlouhodobě odstavených jednotek v nizozemském Moerdijk a francouzské Lavera zpět do provozu. Situace však byla opačná než v prvním pololetí, mnohem významnější pokles byl tentokrát viditelný u spotových cen. To znamenalo návrat diskontu do kladných hodnot. V souvislosti s propylenem se hovořilo o diskontech přesahujících 40 %, což korespondovalo s rozdílnou situací na trhu propyleny a etyleny, která v prosinci vyústila v historicky nejvyšší spread mezi oběma monomery na úrovni 258 eur za tunu. Zatímco situace na trhu s etylenem byla relativně dobrá a za poklesem cen bylo především významné oslabení cen ropy a primárního benzínu, na trhu s propylenem byl vidět významný přebytek produktu, kvůli kterému docházelo dokonce k omezování výroby na některých evropských etylenových jednotkách.

Důvodem byla slabá poptávka z navazujících sektorů, za kterou stály z globálního pohledu nejvyšší evropské ceny propylenu, které podstatně snižovaly konkurenceschopnost evropských výrobců nepolymerních derivátů na exportních trzích. Jedinou výjimkou byla poptávka ze strany výrobců polypropylenu, která zůstávala v celém období na velmi dobré úrovni.

Stejně jako v předchozích letech byla pro evropský trh s benzenem charakteristická vysoká volatilita cen, rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší kontraktní cenou činil 299 eur za tunu, u spotových cen se jednalo o 350 dolarů za tunu. O vysoké volatilitě cen pak svědčí především fakt, že v průběhu roku byly zaznamenány dva případy meziměsíčních poklesů kontraktních cen převyšující 200 eur za tunu a také dvě navýšení kontraktů přesahující 130 eur za tunu. První z významných propadů ceny se odehrál na samém začátku roku. Důvodem byly nízké ceny ropy a primárního benzínu, slabá poptávka z navazujících sektorů a relativně dobrá dostupnost benzenu na trhu. Zásadní změnu přinesl začátek druhého kvartálu. Zpočátku vyrovnaný trh se díky celé řadě plánovaných a neplánovaných odstávek, omezené dostupnosti pyrolyzního benzínu pro extrakci a kvůli exportům benzenu z Evropy do USA posunul do pozice, ve které byl viditelný také převis poptávky. To vedlo k významnému růstu kontraktní ceny, která v průběhu dvou měsíců posílila o téměř 280 eur za tunu. Kvůli neplánovaným odstávkám styrenových jednotek a celkově slabší poptávce z navazujících sektorů se dostupnost benzenu na trhu následně zlepšila a trh začal znovu oslabovat. Vše vyvrcholilo poklesem kontraktní ceny na září o 260 eur za tunu. Na šestiletém minimu se v průběhu září pohybovaly také spotové ceny. Nízké evropské ceny následně otevřely arbitráž do USA, která pomohla snížit přebytek benzenu na trhu. Společně se zlepšenou úrovní poptávky z navazujících sektorů, především od výrobců styrenu, pak vedly k mírnému růstu cen. Svou roli znovu sehrála také nižší dostupnost pyrolyzního benzínu. Provozovatelé flexibilních etylenových jednotek totiž stejně jako v předchozím roce upřednostňovali krakování lehčích surovin, které generovalo vysoké marže. Ty v průběhu téměř celého roku významně převyšovaly marže z krakování primárního benzínu, v průměru o téměř 100 eur na tunu vyrobeného etylenu.

Přetrvávající slabá úroveň poptávky ze zemědělského i průmyslového sektoru a zlepšená dostupnost čpavku v Južném a v Pobaltí stála za poklesem cen čpavku na začátku roku. Ceny v průběhu ledna ztratily 50 dolarů za tunu a dostaly se na úroveň kolem 450 dolarů za tunu, CFR NWE. Na obdobné úrovni se následně s malými výjimkami držely až do konce září. Bez větší odezvy tak zůstaly start jarní aplikační sezóny v USA i následné doplňování zásob ve stejném teritoriu, plánované a neplánované odstávky v Rusku a na Ukrajině, omezené dodávky zemního plynu na Trinidadu, snížená poptávka ze severní Afriky či nižší cena zemního plynu schválená pro ukrajinské výrobce. K významnější změně cenové hladiny začalo docházet až v posledním čtvrtletí, během kterého ztratily ceny čpavku téměř 120 dolarů za tunu. Hlavními důvody byly významný převis nabídky na globálním trhu a sezónní pokles poptávky.

Modelová marže Unipetrolu z olefinů dosáhla v roce 2015 úrovně 351 eur za tunu, což představuje 9% pokles ve srovnání s rokem 2014, kdy marže dosáhla úrovně 388 eur za tunu.

Polyolefiny

Začátek roku byl relativně klidný, ceny polyolefinů navázaly na trend druhé poloviny roku 2014 a pokračovaly v poklesu. Zpracovatelé v očekávání dalšího oslabení cen kupovali produkt pouze pro okamžitou spotřebu a operovali s minimálním stavem zásob. Nízké ceny nebyly dostatečně atraktivní pro případné importy do Evropy, produkt ze Středního východu a Severní Ameriky směřoval do teritorií s vyššími cenami. Evropská poptávka byla slabá, výrobci se snažili zlepšit situaci na trhu pomocí exportů. Podporu exportérům přinášel také posilující americký dolar vůči euru.

Obrat na trhu nastal současně s koncem poklesu cen ropy. Kupující polyolefinů se začali vracet na trh ve snaze doplnit prázdné sklady a na trhu se začalo objevovat napětí, které se velice rychle zvyšovalo. Poptávka po vysokohustotním polyetylenu (HDPE) i polypropylenu (PP) byla velmi silná. Na řadě výrobních jednotek, jejichž vytížení se pohybovalo pod optimální úrovní, se navíc začaly objevovat problémy, které v některých případech vedly k jejich neplánovanému odstavení. V průběhu roku 2015 bylo v západní Evropě vyhlášeno celkem 11 událostí vyšší moci na PP jednotkách a 8 událostí vyšší moci na jednotkách HDPE. Z celkového počtu 19 se jich 14 odehrálo v první polovině roku. Důsledkem byl permanentní růst cen polyolefinů, který se na historických maximech zastavil až v letních měsících. Kontraktní ceny HDPE vzrostly do konce července o více než 570 eur za tunu, u spotových cen činil nárůst dokonce více než 580 eur za tunu. Spotové ceny některých aplikací HDPE pak v průběhu února až května převyšovaly hodnotu platného kontraktu. Obdobná situace byla také na trhu s polypropylenem. Růst kontraktních cen PP mezi lednem a červnem převýšil 470 eur za tunu, růst spotových cen se pak blížil 450 eur za tunu.

Kromě kontraktních cen polyolefinů se na historických maximech pohybovaly také marže a velikost spreadů mezi polyolefiny a monomery. Marže generované z výroby polyolefinů převýšily v srpnu u PE úroveň 1 330 eur za tunu, u PP pak 900 eur za tunu (dle ICIS). Výše spreadů mezi oběma skupinami produktů pak významně překonala 500 eur za tunu. Tato situace následně vedla ke snaze výrobců polyolefinů přejednat platné kontrakty postavené na formulových cenách vázaných na monomery. Ačkoliv poptávka zůstávala silná i ve zbytku roku, napětí se začalo postupně snižovat a ceny klesat. Důvodem byl návrat odstavených jednotek zpět do provozu a importy, které na evropský trh přilákaly velmi vysoké ceny. Na nižší úrovni byla v porovnání s třetím kvartálem také úroveň poptávky. Před koncem roku ceny znovu posílily.

Modelová marže Unipetrolu z polyolefinů dosáhla v roce 2015 úrovně 464 eur za tunu, což představuje 69% nárůst ve srovnání s rokem 2014, kdy modelová marže dosáhla úrovně 275 eur za tunu. Modelová kombinovaná petrochemická marže Unipetrolu (olefiny plus polyolefiny) dosáhla v roce 2015 velmi vysoké úrovně 816 eur za tunu, což představuje 23% nárůst ve srovnání s rokem 2014, kdy modelová kombinovaná marže dosáhla úrovně 662 eur za tunu.

Nákup ropy

Rok 2015 byl pro Unipetrol ve znamení pokračování strategické spolupráce s majoritním vlastníkem Unipetrolu, společností PKN Orlen, na jejímž základě je ropa dopravována ropovody Družba a TAL-IKL v rámci dlouhodobých kontraktů od roku 2006.

V průběhu roku 2015 byly dodávky ruské exportní ropy (REBCO) ropovodem Družba, dodávané na základě tříletého kontraktu mezi společnostmi PKN Orlen a Rosněft, stabilní bez žádných výpadků. K tomu navíc byl jeden náklad ropy REBCO přepravované po moři dopraven do Terstu a dále transportován ropovody TAL a IKL.

Co se týče dodávek nízkosírných rop dodávaných ropovody TAL a IKL, ropa Azeri Light z Ázerbájdžánu zůstala hlavním zdrojem a klíčovou surovinou pro zpracování v kralupské rafinérii. Ropa Azeri Light byla v optimálním poměru doplňována ropou typu CPC Blend z Kazachstánu. Ropa CPC Blend byla ve vhodných případech také dodávána do litvínovské rafinérie ke smíchání s ropou REBCO, aby bylo dosaženo lepšího výtěžku lehkých produktů a zlepšení rafinérských marží.

I v roce 2015 pokračovaly na základě dlouhodobých obchodních vztahů ropovodní a železniční dodávky ropy z různých moravských ložisek do kralupské rafinérie. Ty představovaly přibližně 1,8 % z celkového množství ropy zakoupeného Unipetroleem.

Nákup ropy v roce 2015 (v tis. tun)

REBCO-Družba a REBCO-IKL	3 670	54,8 %
Námořní dodávky nízkosírných rop pro rafinérie v Kralupech a Litvínově	2 909	43,4 %
Moravské ropy	120	1,8 %
Celkem	6 699	100,0 %

Výroba

Objem zpracované ropy a využití rafinérských kapacit

	2014	2015
Objem zpracované ropy (v tis. tun)	5 130	6 495
Využití rafinérských kapacit ¹⁾	89 %	84 %

¹⁾ Konverzní kapacita rafinérií Unipetrolu = Konverzní kapacita do 2. čtvrtletí 2012 činila 5,1 mil. tun/rok (Česká rafinérská – Kralupy 1,642 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 2,813 mil. tun/rok, Paramo 0,675 mil. tun/rok). Od 3. kvartálu 2012 do 4. kvartálu 2013 konverzní kapacita činila 4,5 mil. tun/rok, tedy pouze konverzní kapacita rafinérií České rafinérské, po úpravě o 51,22% podíl Unipetrolu, po ukončení zpracování ropy v rafinérii Paramo (Česká rafinérská – Kralupy 1,642 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 2,813 mil. tun/rok). Od 1. čtvrtletí 2014 do 1. čtvrtletí 2015 činila konverzní kapacita 5,9 mil. tun/rok po dokončení akvizice 16,335% podílu v České rafinérské od společnosti Shell, což odpovídalo celkovému podílu Unipetrolu 67,555 % (Česká rafinérská – Kralupy 2,166 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 3,710 mil. tun/rok). Od 2. čtvrtletí 2015 vzrostla konverzní kapacita na 7,8 mil. tun/rok vlivem provozování 32,445% podílu společnosti Eni v České rafinérské od května. Od 3. čtvrtletí 2015 odpovídá konverzní kapacita 100% podílu v České rafinérské, tj. 8,7 mil. tun/rok (Česká rafinérská – Kralupy 3,206 mil. tun/rok, Česká rafinérská – Litvínov 5,492 mil. tun/rok).

V roce 2015 bylo na výrobních jednotkách České rafinérské pro Unipetrol zpracováno téměř 6,5 miliónu tun surové ropy, což představuje 27% nárůst oproti roku 2014. Velmi vysoké vytížení rafinérských jednotek do července bylo způsobeno hlavně vlivem navýšeného podílu Unipetrolu v České rafinérské a úspěšným nabytím úplného podílu od května 2015, dobrými prodeji motorových paliv a vyšší poptávkou po petrochemických produktech, která si vyžádala nutnost zajistit dostatek vstupních surovin pro petrochemickou výrobu z produktů rafinérské výroby.

Výrazný vliv na provozování rafinérií měla nehoda na etylenové jednotce. I přes absenci dodávek do petrochemie jako významného odbytiště části rafinérské výroby, se úspěšně podařilo litvínovskou rafinérii udržet v provozu. Neuskutečněná výroba byla částečně kompenzována maximalizovaným zpracováním v rafinérii Kralupy v druhé polovině roku.

Spolehlivost klíčových jednotek byla dobrá. Na konci března 2015 proběhla krátká plánovaná odstávka v rafinérii Kralupy za účelem regenerace katalyzátoru na jednotce reformingu a výměny katalyzátoru na jednotce hydrogenace plynového oleje. V termínu říjen/listopad 2015 proběhla v Litvínově plánovaná odstavení jednotek visbreakingu za účelem pravidelného čištění, Komory 5/6 a Komory 12 za účelem výměn katalyzátorů a jednotek atmosfericko-vakuumové destilace ropy.

V roce 2015 bylo uvedeno do provozu několik optimalizačních projektů. Jeden z nich, Advanced Process Control (pokročilé řízení provozu) na jednotce hydrokraku v Litvínově významně zlepšil provozování jednotky jak z hlediska výtěžkové struktury, tak z hlediska stability provozu. Po úplném převzetí České rafinérské se pokračovalo v hlubokém využívání synergií mezi petrochemickým a rafinérským businessem.

Dceřiná společnost Paramo v roce 2015 dále rozvíjela výrobu mazacích olejů a asfaltu. Výroba základových a mazacích olejů byla soustředěna do závodu v Kolíně. Výroba mazacích olejů vychází z hydrogenátů ze společnosti Unipetrol RPA, které jsou dále zpracovány a míseny za účelem konečné výroby motorových olejů všech výkonových kategorií, převodových, hydraulických a dalších průmyslových olejů. Výroba procesních olejů pro gumárenský průmysl a výroba speciálních průmyslových olejů a kapalin byla soustředěna do závodu v Pardubicích.

Výroba asfaltů a asfaltových výrobků společnosti Paramo se nachází v závodu v Pardubicích. Paramo vyrábí široký sortiment průmyslových asfaltů určených převážně pro stavební účely a speciální tvrdé silniční asfalty. Paramo také poskytovalo služby skladování a expedice motorové nafty a automobilového benzínu pro Unipetrol RPA a Správu státních hmotných rezerv České republiky (SSHR).

Postavení na trhu a prodej

Rafinérský business

Vývoj na trhu

Na základě posledních dostupných dat došlo na českém trhu k meziročnímu mírnému nárůstu spotřeby benzínu o 1 % a spotřeby nafty o 5 %. Vliv na zvýšenou poptávku po pohonných hmotách měl zejména ekonomický růst v České republice, ale také pokračující pád cen ropy v průběhu celého roku 2015, který se následně promítl i do cen pohonných hmot.

Postavení na trhu

Nejdůležitější událostí v roce 2015 bylo dokončení převzetí podílu v České rafinérské od společnosti Eni od 1. května 2015, což vedlo k nárůstu rafinérské kapacity z 67,555 % na 100 %. Společnost proto musela vyvinout velké úsilí, co se týče zabezpečení prodeje dodatečných objemů.

I bez odpovídajících smluvních možností byla společnost schopna prodat dodatečné objemy a to na domácím trhu i v zahraničí. Prodejní objemy rafinérských produktů vzrostly proti roku 2014 o 36 %. Naneštěstí pouhé 3,5 měsíce po převzetí dodatečných rafinérských kapacit, musela společnost čelit vážnému problému s výrobou – odstavení etylenové jednotky a s ním spojené omezení zpracování ropy. Mnoho nových obchodních aktivit muselo být omezeno a společnost musela zaměřit veškeré své úsilí, aby zvládla novou neočekávanou situaci. Za pomoci všech obchodních partnerů – dodavatelů i odběratelů – zvládla společnost udržet rafinérie v provozu v omezeném režimu bez větších problémů.

Prodejní objemy rafinérských produktů včetně maloobchodního segmentu (sít' čerpacích stanic Benzina)

tis. tun	2014	2015
Celkové prodejní objemy rafinérských produktů, včetně maloobchodu	4 268	5 800
Diesel, včetně maloobchodního segmentu	2 293	3 093
Benzín, včetně maloobchodního segmentu	1 052	1 483
Letecké palivo (JET)	144	179
LPG	112	195
Topné oleje	152	200
Primární benzín	9	92
Asfalty	308	354
Maziva	36	35
Další rafinérské produkty	161	169

Prodej motorových paliv na domácím trhu

Až do odstavení etylenové jednotky a omezení zpracování ropy v litvínovské rafinérii se společnost v rámci nastavené strategie podařilo rozšířit zákaznické portfolio s cílem omezit aktivity klíčových konkurentů. Naneštěstí kvůli omezené dostupnosti motorové nafty v druhé polovině roku 2015 nebyla společnost schopna v nastavené strategii pokračovat. Na druhé straně společnost uzavřela několik nových kontraktů s klíčovými nezávislými pumpaři. Po převzetí dodatečného podílu v České rafinérské se společnost zaměřila také zvýšení transparentnosti cenové politiky.

Prodej motorových paliv do zahraničí

Na začátku roku 2015 se společnosti podařilo uzavřít nové kontrakty, protože se již počítalo s převzetím podílu Eni v České rafinérské. Tento přístup umožnil společnosti snadný přechod na navýšené rafinérské kapacity od května 2015. Na druhou stranu byla společnost negativně ovlivněna uzavřením petrochemické výroby, což omezilo také prodeje paliv. Díky vhodné kombinaci dlouhodobých kontraktů a spotových prodejů se společnosti podařilo překonat všechny problémy, které v průběhu roku nastaly.

Společnost také prohloubila spolupráci se skupinou Orlen a v kooperaci s partnerskými společnostmi na Slovensku, v Polsku a Německu dále úspěšně prodávala své produkty. Prodejní aktivity na Slovensku a v Maďarsku obstarávala dceřiná společnost Unipetrol Slovensko s využitím dodávek z českých a polských rafinérií a terminálů. Na německém trhu společnost využívala partnerství s Orlen Deutschland a oproti roku 2014 dále navýšila dodávky z rafinérií v Kralupech i Litvínově. Společnost Unipetrol Deutschland stabilizovala svoji pozici na velkoobchodním trhu a plynule tak reagovala na neustále se měnící tržní prostředí. Dodávky do Rakouska byly plněny v souladu s produkčním potenciálem společnosti.

Prodej ostatních rafinérských produktů

Společnost pokračovala v optimalizaci mezi interní spotřebou LPG v rámci petrochemické výroby a externími prodeji a to kvůli navýšení spotřeby LPG na etylenové jednotce, poté co se zintenzivnilo stáčení LPG na železnici. Na druhou stranu, převzetí dodatečného podílu v České rafinérské v roce 2015 přineslo další navýšení objemu LPG navíc podpořené jeho vyšší dostupností v letních měsících. Havárie na etylenové jednotce vedla k nutnosti prodávat veškeré objemy LPG z kralupské i litvínovské rafinérie na trhu, což společnost zvládla díky skvělé spolupráci výroby, prodeje a logistiky.

Společnost využívala různé odbytové kanály pro prodej těžkého topného oleje (TTO 1%) z kralupské rafinérie a hladce se přizpůsobila vyšší produkci od poloviny roku 2015. V porovnání s roky 2013 a 2014 trh nabídl mnohem více příležitostí, zejména v balkánských zemích, ale také v průmyslovém nebo lodním přepravním odvětví v Německu. Sezónní produkce těžkého topného oleje (TTO 3%) v litvínovské rafinérii probíhala bez problémů. Nová opatření ve výrobě těžkého topného oleje zvyšující jeho spolehlivost a kvalitu pomohla prodat produkt, jak bylo plánováno.

Postavení na trhu a prodeje dceřiné společnosti Paramo

Paramo má vedoucí postavení, pokud jde o prodej olejů a asfaltu v České republice, a její podíl na trhu přesahuje 35 %. Více než 60 % produkce společnosti Paramo je exportováno, zejména základové a procesní oleje.

Společnost Paramo doplnila své produktové portfolio o novou generaci průmyslových převodových olejů pro nejnáročnější průmyslové využití. Nová řada syntetických průmyslových převodových olejů MOGUL INTRANS SYNT je na bázi polyalfaolefinů (PAO). Tato nová řada splňuje požadavky mezinárodní specifikace DIN 51 517 část 3 třída CLP.

Paramo pokračovalo v dodávkách procesních olejů pro skupinu Continental, která prodloužila spolupráci na rok 2016, a s dalšími firmami z gumárenského průmyslu. Společnost také nadále spolupracovala s výrobcí aditiv a s novými zahraničními zákazníky pro prodej celé řady základových olejů skupiny I, II a III.

Finální oleje a maziva společnost exportovala do 26 zemí. Hlavním exportním trhem je Slovensko, kde byla společnost Paramo zastoupena svojí dceřinou společností Mogul Slovakia. Společnost Paramo získala silné postavení v Maďarsku a státech bývalé Jugoslávie. Paramo rovněž dokázalo rozvíjet a zvýšit prodej směřující na trhy východní Evropy.

Petrochemický business

V důsledku havárie a následného odstavení etylenové jednotky od poloviny srpna 2015 došlo k významnému poklesu výroby a prodejů petrochemických produktů. Výroba polymerů – polypropylenu a polyetylenů – byla následně částečně obnovena díky externím dodávkám etylenů a částečně propylenu. Celkové prodejní objemy petrochemických produktů dosáhly úrovně 1 445 tis. tun, což je o 18 % méně v porovnání s rokem 2014.

Prodejní objemy petrochemických produktů

tis. tun	2014	2015
Celkové prodejní objemy petrochemických produktů	1 773	1 445
Etylen	163	107
Benzen	228	145
Propylen	44	36
Čpavek	214	230
C4 frakce	86	51
Butadien	64	49
Polyetylen	322	255
Polypropylen	270	227
Další petrochemické produkty	382	345

Olefiny a chemikálie

Hlavním předmětem podnikání Jednotky Monomery a chemikálie je prodej produktů etylenové jednotky a čpavku. Mezi nejvýznamnější produkty etylenové jednotky patří etylen, propylen, C4 frakce a benzen. Zásadní vliv na prodej jednotky měl srpnový výbuch a následný požár ve výrobním závodě v Litvínově, jehož důsledkem bylo odstavení etylenové jednotky a navazujících výrob polyolefinů. Ve své podstatě to znamenalo úplné zastavení veškerých prodejů produktů etylenové jednotky v posledních čtyřech měsících roku. Do té doby však objemy prodejů i skladba zákaznického portfolia zcela odpovídala situaci z předchozích let.

Hlavním trhem pro produkty etylenové jednotky zůstávalo tuzemsko. Monomery, C4 frakce a benzen, byly buď kaptivně zpracovány ve výrobních Unipetrolu RPA nebo přepravěny sítí existujících produktovodů ke strategickým odběratelům.

Vedlejší produkty etylenové jednotky směřovaly především do tuzemska a na trhy střední a západní Evropy. S částečným obnovením provozu na etylenové jednotce se počítá až na začátku druhé poloviny roku 2016. Výpadek výroby znamenal snížení tržních podílů v tuzemsku, změny však nebyly nikterak zásadní. Většina hlavních odběratelů totiž nedokázala kvůli logistickým omezením nahradit chybějící produkt importy a byla nucena snížit výrobu. Většina importovaných monomerů tak směřovala do výroby polyolefinů v Unipetrolu RPA.

Výroba čpavku nebyla srpnovým výbuchem ovlivněna a jeho prodeje dokonce mírně převýšily hodnoty z minulého roku. Díky existenci dlouhodobé smlouvy uzavřené s největším tuzemským výrobcem hnojiv se neměnilo ani teritoriální rozdělení prodejů. Převážná většina čpavku vyrobeného v Unipetrolu RPA skončila stejně jako v předchozích letech na tuzemském trhu.

V popředí zájmu zůstal také prodej vysoce vodivých sazí Chezacarb AC, které se používají především k úpravě elektromagnetických vlastností, elektrické a tepelné vodivosti plastů, nátěrových hmot a pryží, k pigmentaci barev a laků a k barvení plastů a pryží. Svě uplatnění nacházejí taktéž v environmentální oblasti jako sorbenty. V porovnání s předchozím rokem se objem prodaných sazí zvýšil a atakoval hranici 2 000 tun. Důvodem byla zlepšená poptávka, především z Asie.

Polyolefiny

Společnost Unipetrol RPA je exkluzivním producentem polyolefinů v České republice a významným hráčem na středoevropském trhu. Výrobní kapacita společnosti pro produkci vysokohustotního polyetylenu (HDPE) a polypropylenu (PP) tvoří více než 5 % evropské kapacity pro výrobu vysokohustotního polyetylenu a téměř 3 % kapacity pro výrobu polypropylenu.

Kapacita společnosti pro výrobu vysokohustotního polyetylenu významně převyšovala poptávku na domácím trhu, a proto byly přibližně dvě třetiny vyrobeného HDPE vyvezeny za hranice České republiky. Naproti tomu spotřeba PP na domácím trhu významně převýšila výrobní kapacitu, a proto byl podíl vývozu nižší než polovina celkové produkce polypropylenu. Navíc pro některé způsoby užití polypropylenu, například v automobilovém průmyslu, výrobci aut požadují určité specifické materiály nebo používají sloučeniny vyrobené v zahraničí, a tak není možné libovolně měnit své postavení na trhu.

Česká republika a Německo zůstaly klíčovými trhy pro prodej polyolefinů. Podíl na trhu s polyolefiny byl ovlivněn nehodou na etylenové jednotce z poloviny srpna. Nehoda měla významný dopad na výrobní kapacity HDPE i PP a také na portfolio produktů. Kvůli omezené dostupnosti etylenu a propylenu musela společnost přerušit výrobu na jedné polyetylenové jednotce (PE2), a proto byl nedostatek tříd polyetylenu pro výrobu vstřikovaných produktů, a dále byla

omezena výroba portfolia polypropylenu. Kvůli těmto omezením společnost ztratila značnou část podílu na českém trhu, zatímco na německém a ostatních evropských trzích nebyla ztráta podílu tak vysoká. Některé odstávky ohlášené v první polovině roku napříč západní Evropou, pomohly Unipetrolu snížit ztráty tržních podílu na těchto trzích. Pro Německo a celý region D-A-CH společnost nadále velmi využívala služeb dceřiné společnosti Unipetrol Deutschland.

Celková situace na evropském trhu byla pro evropské producenty velmi příznivá zejména kvůli omezeným dodávkám (mnoho neplánovaných přerušení výroby a událostí způsobených vyšší mocí napříč Evropou) a export podporující vývoj kurzu euro/dolar. Zároveň relativně dobrá ekonomická situace v Evropě způsobila vysokou úroveň poptávky.

Nicméně od poloviny srpna, vlivem havárie na etylenové jednotce, nebyla společnost schopna plně využít příznivé makroekonomické podmínky z důvodu omezených výrobních kapacit. Celkové prodejní objemy polyolefinů dosáhly úrovně 255 tisíc tun vysokohustotního polyetyleny (HDPE) a 227 tisíc tun polypropylenu (PP). V porovnání s rokem 2014 bylo prodáno přibližně o 67 tisíc tun méně HDPE a 43 tisíc tun méně PP.

Očekávaný vývoj v roce 2016

Rafinérský business

Podle očekávání bude přebytek nabídky nad poptávkou v řádu 700 tisíc barelů za den udržovat cenu ropy na nízkých úrovních i v roce 2016. Vyrovnaní nabídky a poptávky se očekává na přelomu let 2016 a 2017, které by mělo podpořit mírné zotavení cen ropy v roce 2017. Pro rok 2016 se očekává cena ropy v rozmezí 25 – 59 dolarů za barel, s průměrnou hodnotou kolem 40 dolarů za barel. V roce 2017 se průměrná cena ropy odhaduje na 50 dolarů za barel.

V současných ekonomických podmínkách eurozóny a ekonomických reform v České republice, lze očekávat další růst české ekonomiky s pozitivním dopadem na růst poptávky po pohonných hmotách na domácím trhu.

Unipetrol se bude nadále soustředit na realizaci iniciativ Provozní Dokonalosti (Operational Excellence) v České rafinérské a v celé Skupině a bude dále investovat do synergií mezi rafinérským a petrochemickým businessem, což bude i nadále hlavní konkurenční výhodou skupiny Unipetrol.

Strategie budoucího rozvoje dceřiné společnosti Paramo bude i nadále založena na čtyřech pilířích:

- výroba a prodej mazacích olejů podporované marketingovými aktivitami,
- výroba a prodej asfaltů a asfaltových výrobků,
- průběžné zlepšování energetické efektivity a zvyšování výrobní výkonnosti, a
- další rozvoj produktů.

Petrochemický business

Olefiny a chemikálie

Klíčová pro rok 2016 bude hladina cen ropy a primárního benzínu. Všeobecně se očekává, že ceny ropy i primárního benzínu by měly zůstat i nadále nízké. Na trhu je stále patrný převis nabídky, zasedání OPEC na konci roku 2015 navíc znovu ukázalo, že organizace nadále odmítá omezovat těžbu ropy. Trh s ropou bude muset navíc vstřebat dvě zásadní změny, které budou stát proti růstu cen. Tou první je zrušení ekonomických sankcí vůči Íránu ze strany USA, EU a OSN, ke kterému došlo v lednu 2016 a které na trh přivede další miliony barelů ropy. Druhou pak zrušení zákazu exportu ropy z USA, které by ve svém důsledku mohlo pomoci americkým těžbařům ropy z břidlicových ložisek. Očekávané nízké ceny surovin by tak mohly zlepšit konkurenceschopnost některých evropských derivátů na exportních trzích. Krakování lehčích surovin bude i v roce 2016 snižovat dostupnost propylenu, butadienu a aromatů. Petrochemické marže by vzhledem k nízkým cenám surovin měly zůstat nadále relativně vysoké, neměly by však dosahovat hodnot, které byly k vidění v letních měsících roku 2015.

Trh s etylenem by se měl začít postupně vyrovnávat, pokles cen viditelný v druhé polovině roku 2015 by měl pokračovat ještě v průběhu prvního čtvrtletí. Následně by měly začít ceny posilovat. Rozdíl mezi kontraktními cenami etylenu a propylenu by měl zůstat i nadále vysoký, proti relativně vyrovnanému trhu s etylenem bude stát převis nabídky na globálním trhu s propylenem. Především nepolymerní deriváty propylenu by měly zůstat pod tlakem konkurence z Asie a USA. Snaha využít potenciál z nízkých cen surovin a dobrých podmínek na trhu etylenu povede ke snaze výrobců nastavit provoz etylenových jednotek ve prospěch etylenu a maximálně profitovat z vysoké úrovně petrochemických marží. Zároveň by mělo docházet k přizpůsobení struktury prodeje propylenu dané situaci. Růst spotových prodeje propylenu na úkor kontraktů by měl výrobcům zajistit větší prodejní flexibilitu.

Stejně jako v minulých letech by měl trh s benzenem zůstat volatilní také v roce 2016, rozsah kolísání cen by však neměl být tak významný jako v předchozím období. Důvodem by měla být relativní stabilita cen ropy a primárního benzínu. Ceny benzenu by měly zůstat nízké ještě v prvním kvartálu, importy ze Středního východu či Indie by měly držet

evropský trh v přebytku. Následné omezení dostupnosti surovin pro jeho výrobu, způsobené odstávkami etylenových jednotek, by mělo vést k určitému napětí na trhu a k růstu cen. Odstávky jednotek v navazujících sektorech totiž budou z pohledu velikosti odstavených kapacit méně významné. Vyšší ceny následně přilákají importy a pravděpodobně povedou k mírnému poklesu cen. Zásadní pro vývoj v roce 2016 zůstane kromě nízkých cen surovin také vzájemná provázanost mezi trhy v Evropě, USA a Asii.

Ceny čpavku by měly pokračovat v poklesu ještě v prvních dvou měsících roku 2016. Poptávka ze zemědělského i průmyslového sektoru by měla zůstat slabá, patrný by měl být převis nabídky. Zlepšit situaci by měl až růst poptávky z USA před koncem prvního čtvrtletí, podpořit trh by mělo také snížení výroby na některých jednotkách v Rusku a na Ukrajině. Od konce prvního kvartálu by měly začít ceny posilovat a postupně se vracet na úroveň hladiny, která byla k vidění po většinu předchozího roku. Významnějšímu růstu cen budou bránit nízké ceny surovin.

Polyolefiny

Situace na evropském trhu s polyolefiny se bude v roce 2016 patrně lišit od té, která byla k vidění v předchozích dvanácti měsících. Rok 2015 byl totiž z pohledu polyolefinů rokem rekordním. Na historická maxima se dostaly nejen ceny polyolefinů a marže, ale na nejvyšší úrovni byly také spready mezi polyolefiny a monomery.

Rok 2016 by měl znamenat návrat k normálním hodnotám. Kontraktní ceny vysokohustotního polyetyleny (HDPE) by se měly vrátit přibližně k úrovni 1 450 eur za tunu, polypropylen (PP) by se měl postupně začít prodávat za ceny vyšší než 1 200 eur za tunu.

Vzhledem k nízkým cenám surovin by měly na velmi vysoké úrovni zůstat petrochemické marže. Napětí viditelné na trhu po většinu předchozího roku by se mělo začít snižovat. Důvodem nebude úroveň poptávky, která by měla zůstat na velmi dobré úrovni minimálně v první polovině roku, ale lepší dostupnost produktů. Výroba polyolefinů v Evropě by totiž měla být vyšší, neměl by se opakovat scénář z roku 2015, který jen v západní Evropě evidoval téměř dvacet výrobních jednotek odstavených z důvodu událostí vyšší moci.

Očekává se také větší množství importů, které by měly skončit na evropském trhu. Významný nárůst by měl být vidět především u polypropylenu, který bude do Evropy směřovat zejména ze Středního východu, Ruska, Afriky a Asie. V porovnání s rokem 2015 by měl být import polypropylenu vyšší až o jednu třetinu. Nejistotou zůstává, jak velký vliv na evropský trh bude mít njetí nových velkokapacitních polyetylenových jednotek na Středním východě a v Severní Americe. V druhé polovině roku, především pak ve čtvrtém čtvrtletí 2016, lze očekávat pokles cen.

Maloobchodní segment

Finanční výsledek maloobchodního segmentu

mil. Kč	2014	2015
EBITDA LIFO	705	829
EBITDA	645	829
EBIT LIFO	382	501
EBIT	322	501

Poznámka: Finanční výsledky maloobchodního segmentu zahrnují společnosti BENZINA, s.r.o. (sít' čerpacích stanic) a PETROTRANS, s.r.o. (silniční přepravce pohonných hmot).

Významné události v roce 2015

- Pro posílení značky a zlepšení vnímání zákazníky mladé generace a jejich loajality se sítí čerpacích stanic Benzina byla realizována imageová kampaň „Rozjeď to naplno“.
- Otevření další samoobslužné čerpací stanice BENZINA Expres 24 Kopřivnice.
- Benzina pokračovala v rozšiřování nabídky paliv o plynou alternativu CNG, rozšiřování nabídky prémiových paliv a projektu Stop Cafe v řadě lokalit.
- Od 1. ledna 2016 společnost Benzina, v rámci optimalizace struktury skupiny Unipetrol, fúzovala do společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. Značka čerpacích stanic Benzina bude na trhu v ČR nadále zachována.
- V lednu 2016 byla oznámena akvizice 68 čerpacích stanic OMV, které budou provozovány pod značkou Benzina. Dokončení transakce se očekává průběhu následujících dvou let.

Externí prostředí

Po celý rok 2015 působily na spotřebu pohonných hmot v České republice faktory jak makroekonomického, tak i technického charakteru. Mezi makroekonomické faktory patřily růst HDP, nízká míra nezaměstnanosti, a dále v těchto souvislostech zvýšené výkony celé řady odvětví náročných na spotřebu ropy a také vyšší ochota domácností utrácet, projevující se i ve vyšší poptávce po automobilových benzínách. Mezi faktory technického charakteru patřily obměna vozového parku z benzínových verzí směrem k dieslovým motorům s nižší spotřebou a rovněž fakt, že nové automobily v benzínovém provedení uváděné na trh vykazují nižší spotřebu.

Vyšší výkony u mezinárodní kamionové dopravy v roce 2015 pozitivně ovlivnily přesuny nákupů ropy u mezinárodních tranzitních přepravců zpět na území České republiky.

Vliv na zvýšenou poptávku u pohonných hmot měl i pokračující pád cen ropy v celém průběhu roku 2015 a následně i cen pohonných hmot u čerpacích stanic. Dalším pozitivním faktorem rostoucí poptávky byla i velice mírná zima, která netlumila individuální motorizaci občanů ve standardních zimních měsících.

Kategorie daňových úniků a dopadů v celém portfoliu negativních vlivů do příjmových kapitol státního rozpočtu, ekonomiky firem a konkurenčního prostředí přijetím řady opatření ke zlepšení této situace na trhu v ČR se výrazně snížila. Tato opatření byla schválena v nové legislativě a účinně působila i po celý rok 2015. Nová legislativa a další kontrolní systémy tak výrazně přispěly ke zlepšení soutěžního prostředí v podnikání s pohonnými hmotami.

Další oblastí zájmu spotřebitelů v roce 2015 byla zvýšená poptávka po alternativních kapalných palivech s vysokým přírůstkem biosložky (E 85, B 30, B 100) a nabízených v konečné ceně s výraznou daňovou výhodou, která tak motivuje spotřebitele k nákupu či vlastní tvorbě různých levnějších směsí s využitím biopaliv. Rozšiřování vysoko-objemových biopaliv slouží i fiktivně k plnění bio povinnosti a dovoluje vyšší nasazení paliv bez biosložky. Přijatá novela zákona ke zvýšení spotřební daně této skupiny vysoko objemových biopaliv s účinností od ledna 2016 tyto nerovnosti odstraňuje. Lze tak předpokládat výrazné snížení poptávky po biopalivech.

Výrazný nástup byl zaznamenán i u plyné alternativy CNG, vedle zvýšeného počtu automobilů se zvýšil i počet čerpacích stanic s nabídkou CNG. I tento typ alternativy je daňově podporován.

Uvedený přehled faktorů byl rozhodující pro vývoj poptávky po pohonných hmotách na domácím trhu v roce 2015, jenž byl ve srovnání s rokem 2014 charakterizován mírným nárůstem spotřeby automobilových benzínů o 1 % a nárůstem spotřeby motorové ropy o 5 %. Zatím vyšší nárůsty spotřeby fosilních paliv determinují všechny ostatní daňové zvýhodněné alternativy.

V maloobchodním segmentu na trhu České republiky, podle aktualizované zprávy MPO ČR o evidenci čerpacích stanic k 31. prosinci 2015 je celkem 3 844 veřejných stanic s meziročním nárůstem o 1,3 %. Vzrostl i sektor poloveřejných stanic s vymezeným přístupem na 637 stanic tj. meziroční nárůst o 3,7 %.

Postavení na trhu a prodej

Postavení na trhu

Maloobchodní společnost skupiny Unipetrol, BENZINA, s.r.o., provozovala v roce 2015 největší síť čerpacích stanic v České republice. K 31. prosinci 2015 čítala síť 339 čerpacích stanic s širokou nabídkou aditivovaných pohonných hmot, vybraný segment čerpacích stanic nabízí kolekci prémiových paliv VERVA a dále široký sortiment dalšího zboží, občerstvení a služeb. Tato síť byla především v letech 2006 – 2010 postupně zrekonstruována a zmodernizována a je v současné době profilována do třech segmentů, prémiového, jehož reprezentantem na tuzemském trhu je čerpacích stanic BENZINA Plus, standardní portfolio čerpacích stanic BENZINA a bezobslužný segment stanic pod značkou Expres 24. Ke konci roku 2015 byla dokončena čtvrtá bezobslužná stanice BENZINA Expres 24 v Kopřivnici. Celkově bylo zmodernizováno ve všech segmentech 95 % sítě čerpacích stanic.

Tržní podíl Benziny v roce 2015 oproti roku 2014 vzrostl z 15 % na 16 %.

Prodej pohonných hmot

Klíčovou aktivitou Benziny je prodej pohonných hmot a ostatního zboží a služeb na čerpacích stanicích. Struktura prodeje potvrdila dlouhodobý trend vyššího podílu dieselových paliv, který pokračoval i v roce 2015.

Struktura prodeje pohonných hmot na čerpacích stanicích (%)

	2014	2015
Automobilové benzíny	36,4	35,5
Diesel	63,6	64,5

Celkový prodej motorové nafty v rámci sítě Benzina vykázal za rok 2015 v porovnání s rokem 2014 nárůst o 10 %. V sortimentu prodávaných druhů naft se na tomto růstu podílely jak standardní aditivovaná nafta TOP Q (+5,5 %), tak prémiová nafta VERVA (+30 %).

Celkový prodej automobilových benzínů zaznamenal oproti roku 2014 nárůst o 5,9 %. Nosným druhem zůstává automobilový benzín Natural 95, který tvořil 94 % z celkové skladby prodávaných automobilových benzínů a vykázal meziroční nárůst o 4 %. Prodej vysokooktanového prémiového benzínu VERVA 100 se meziročně zvýšil o 53 %. Od jeho zavedení v roce 2006 jeho podíl rostl a v roce 2015 dosáhl na celkovém prodeji automobilových benzínů podílu 6 %.

V rámci celostátního monitoringu kvality prodávaných paliv u veřejných sítí prováděných Českou obchodní inspekcí a zveřejňování těchto výsledků ze strany ČOI měla síť čerpacích stanic Benzina pouze jednu drobnou neshodu u motorové nafty. Všechna kontrovaná prémiová paliva byla v pořádku. V rámci interního programu „Pečeť kvality“ bylo nezávislou akreditovanou laboratoří v síti Benzina zkontrolováno 1 875 vzorků a 99,7 % bylo bez závad.

Kombinace dosažených nárůstů prodejů pohonných hmot na čerpacích stanicích v roce 2015, včetně zvýšení podílu prémiových paliv s vyšší přidanou hodnotou, ve vazbě na pokles cenové hladiny všech prodávaných druhů paliv, obchodní politikou, marketingovou podporou a úsporou provozních nákladů výrazně přispěla k velmi dobrému finančnímu výsledku maloobchodního segmentu. Pozitivní vliv na dosažené výsledky mělo i zlepšení soutěžního tržního prostředí a příznivé působení makroekonomických faktorů na poptávku jak po automobilových benzínech, tak i motorové naftě. Velká konkurence na maloobchodním trhu byla i v roce 2015 ovlivněna vysokým počtem čerpacích stanic v ČR.

Prodej v rámci nepalivového segmentu

Celkové tržby z prodejů v rámci nepalivového segmentu v roce 2015 oproti roku 2014 výrazně stouply o 9,6 %. Vyšší dynamika byla zaznamenána v rámci sub-segmentu gastronomie, jehož tržby meziročně vzrostly o 14,5 %. K tomuto pozitivnímu vývoji přispělo zavedení konceptu rychlého občerstvení v provozovnách Stop Cafe, kde si zákazníci mohou dopřát kvalitní kávu, čaj a hot dogy.

Očekávaný vývoj v roce 2016

V současných ekonomických podmínkách eurozóny a ekonomických reforem v České republice, zejména pak přijímání prorůstových opatření českou vládou, lze očekávat další mírný růst české ekonomiky s pozitivním dopadem na růst poptávky po pohonných hmotách na domácím trhu, a to především prostřednictvím zvýšených výkonů odvětví náročných na spotřebu motorové nafty. Svě trvalé místo na trhu bude dále upevňovat daňově zvýhodněné CNG. Nová daňová legislativa pro vysoko koncentrovaná biopaliva výrazně sníží poptávku, která se přesune ve prospěch standardních fosilních paliv. V silném konkurenčním prostředí trhu čerpacích stanic bude i v tomto roce vyvíjen vysoký tlak na ziskovou marži z paliv.

Očekává se schválení nové přísnější legislativy pro spravedlivé a kontrolované podnikání v oblasti čerpacích stanic a prodeje paliv novelou zákona o pohonných hmotách a čerpacích stanicích včetně harmonizace evropské legislativy v infrastruktuře alternativních paliv, která bude v dalších letech dále působit na výraznější omezení nekalych praktik v tomto sektoru. Kategorie čerpacích stanic nevyhovující legislativním podmínkám by měly být z trhu postupně vytěsňovány ve prospěch seriózních tržních hráčů. Podle vývoje ekologické legislativy a stanovení hladiny závaznosti snížení emisí CO₂ fosilních paliv v roce 2017 se bude odvíjet sortiment automobilových benzinů i motorové nafty z pohledu obsahu biosložky s nižší emisní stopou v letech 2017 - 2020. Dále lze očekávat další rozšiřování nabídky aditivovaných druhů fosilních paliv, alternativ jako CNG či rychlodobíjecích stanic pro elektromobily na čerpacích stanicích. Zbývající volný prostor na trhu bude využit kategorií bezobslužných a nízkonákladových čerpacích stanic.

Prioritami značky Benzina v rámci přijaté Strategie 2013-2017 zůstává nárůst tržního podílu v prodeji paliv, zvýšení průměrné výtoče na čerpacích stanicích a také zvýšení prodejů nepalivového segmentu včetně rozšíření a sjednocení nabídky občerstvení. Benzina bude také usilovat o další posílení důvěry zákazníků. V oblasti kapitálových investic se bude podle plánu pokračovat na výstavbě v nových lokalitách, na zkomponování 68 stanic OMV do standardů Benziny, dokončení přestavby sítě a modernizace mycích linek. Po vyhodnocení obchodního potenciálu dalších lokalit pro samoobslužné čerpací stanice Expres 24 se bude pokračovat v rozšíření tohoto konceptu především ve vhodných lokalitách. Společnost rovněž připravuje pokračování zajímavých marketingových promo akcí s cílem podpořit prodej paliv, včetně zboží a služeb nepalivového charakteru, a v neposlední řadě také posílit pozitivní vnímání značky Benzina.

Součástí obchodní nabídky bude také moderní kolekce nových karetních produktů pro široké spektrum zákazníků.

Podle vývoje trhu, stavu modernizace vozového parku a nových technologií spalování paliv v automobilech bude na čerpacích stanicích pokračovat rozšiřování nabídky palivového sortimentu o prémiové druhy paliv, CNG a rozšíření nabídky na čerpací stanice o ekologickou provozní kapalinu Ad Blue.

Investice

Investice v segmentu downstream byly v roce 2015 ovlivněny mimořádnou událostí, k níž došlo v srpnu 2015 na etylenové jednotce. Společnost Unipetrol rovněž podepsala významné smlouvy související s novou polyetylenovou jednotkou a rozsáhlejší práce začaly ve čtvrtém čtvrtletí roku 2015. Vzhledem k uvedené mimořádné události mohly společnost Unipetrol RPA a Česká rafinářská zahájit přípravné práce související s plánovanou odstávkou v roce 2016 již v roce 2015.

Ostatní investice byly zaměřeny zejména na zachování provozní spolehlivosti, bezpečnosti, plnění legislativních požadavků v oblasti životního prostředí a zvýšení efektivity provozu, zejména energetické účinnosti. Další významné investiční projekty se zaměřovaly na renovaci elektrárny T700, ochranu životního prostředí, konkrétně pak rekonstrukci olejové kanalizace a čističky odpadních vod v Kralupech. V roce 2015 započal projekt zvyšování kapacity u polypropylenové jednotky a byla úspěšně dokončena rekonstrukce mezinárodního etylenového potrubí.

Maloobchodní segment se primárně zaměřil na modernizaci a rekonstrukci stávajících čerpacích stanic Benzina, výměnu bezpečnostních kamer, modernizaci mycích linek a rekonstrukci čističek odpadních vod. V průběhu roku 2015 Benzina rovněž investovala do rozšíření konceptu provozoven občerstvení Stop Café a čerpacích stanic Expres 24.

Investice v segmentu korporátní funkce směřovaly zejména do projektů dceřiné společnosti VÚAnCh a IT projektů. Hlavní investice dceřiné společnosti VÚAnCh směřovaly do výstavby UniCRE (Unipetrol výzkumně vzdělávací centrum). Základním cílem je zintenzivnění a zefektivnění výzkumu a vývoje v oblasti průmyslové chemie a ekologických technologií. V roce 2015 začala realizace vyspělého systému řízení procesů souvisejícího s jednotkou POX.

Přehled kapitálových investic (CAPEX) skupiny Unipetrol podle investičních kategorií a obchodních segmentů v roce 2015 a plán pro rok 2016 (mil. Kč)

Investiční kategorie/ Obchodní segment		Downstream	Maloobchod	Korporátní funkce	Celkem
2015	Rozvoj	770	161	114	1 045
	Údržba/rekonstrukce	1 908	57	19	1 984
	Životní prostředí	287	1	0	288
	Bezpečnost práce	24	3	0	27
	Celkem	2 989	222	133	3 344
2016	Rozvoj	4 543	124	8	4 675
	Údržba/rekonstrukce	7 337	98	35	7 470
	Životní prostředí	77	3	0	80
	Bezpečnost práce	54	5	0	59
	Celkem	12 011	230	43	12 284

Výzkum a vývoj

Výzkum a vývoj Unipetrolu je zaměřen na tři základní oblasti – plasty, petrochemie a rafinérie. Výzkum v oblasti plastů zajišťoval v roce 2015 Polymer Institute Brno, spol. s r.o. (PIB), petrochemický a rafinérský výzkum zajišťoval Výzkumný ústav anorganické chemie, a.s. v Ústí nad Labem (VÚAnCh). Kromě uvedených institucí Unipetrol v roce 2015 velmi úzce spolupracoval také s vysokými školami, zejména pak s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze (VŠCHT). Výsledky výzkumu a vývoje jsou uplatňovány v rámci technické podpory výroby, tvorby jednotlivých strategií anebo přímo pro zavedení nových výrobků do výrobního portfolia.

VÚAnCh, dceřiná společnost UNIPETROL, a.s., úspěšně ukončila v roce 2015 projekt UniCRE (reg. č. CZ.1.05/2.1.00/03.0071). Tento projekt byl financovaný ze zdrojů Evropské unie (konkrétně Evropský fond pro regionální rozvoj) a ze státního rozpočtu České republiky. V posledním roce projektu se rovněž podařilo dokončit rekonstrukci pokusné základny a uvést ji do provozu. Projekt UniCRE byl rovněž oceněn Cenou AFI za významný počín v oblasti investic za rok 2014, kterou uděluje CzechInvest a Sdružení pro zahraniční investice (AFI).

Společnosti VÚAnCh se podařilo získat projekt v Národním programu udržitelnosti a projekt v oblasti výzkumných infrastruktur CATPRO. Část výzkumné infrastruktury byla zařazena do Cestovné mapy ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro roky 2016 – 2022.

Ve spolupráci s VŠCHT se zdařil unikátní projekt realizace Univerzitního centra v areálu Chemparku v Litvínově Záluží, jehož cílem je výchova a vzdělání studentů VŠCHT.

Rafinérský business

Hlavní výzkumné aktivity byly zaměřeny především na procesy spojené s výrobou motorových paliv a zpracování zbytkových frakcí. Cílem bylo vhodně doplnit tradiční zaměření na technickou podporu a rozvoj o vědecko-výzkumné činnosti.

V uplynulém roce se pracovalo především na následujících výzkumných tématech:

Zpracování ropných zbytků s důrazem na nejnovější trendy ve výrobě asfaltových pojiv s cílem snížení zpracovatelských teplot, a tím i emisí. Hlavním cílem byl výzkum v oblasti současných asfaltových technologií výstavby vozovek s akcentem na vysoký stupeň recyklace materiálu z rekonstrukcí vozovek.

Se zvyšujícími se požadavky na kvalitu motorových paliv, ať už z důvodu legislativních požadavků či kvůli výrobcům motorů, kteří kvalitnější paliva pro své motory požadují, nabyla aditivace motorových paliv na významu a stala se nezbytnou součástí jejich výroby. V souladu s doporučením jednotlivých výrobců se aditiva přidávají do paliva zpravidla v malém množství a jejich obsah se musí optimalizovat. V roce 2015 bylo provedeno přezkoumání širokého spektra aditiv pro motorovou naftu, která se aplikují v rafinérii.

V souvislosti s povinností snížit emise skleníkových plynů k roku 2020 celkem o 6 % byla dále zpracována problematika použití různého druhu FAME (metylesterů mastných kyselin), respektive FAME různého původu. Experimentální část byla zaměřena na porovnání motorové nafty zimní třídy obsahující jako biosložku buď metylester řepkového oleje, nebo metylester upotřebených kuchyňských olejů.

Petrochemický business

Olefiny a chemikálie

Výzkum a vývoj v oblasti olefinů a chemikálií zajišťuje Výzkumný ústav anorganické chemie, a.s. v Ústí nad Labem. Dlouhodobé plány v oblasti petrochemie si kladou za cíl zkvalitnit portfolio produktů a zvýšit efektivitu výroby.

V roce 2015 byly rovněž zkoumány možnosti zhodnocení lehkých uhlovodíků pocházejících z pyrolýzy a jejich využití pro výrobu nadouvaladel.

Dále byly rozpracovány možnosti výroby čistých aromatických uhlovodíků – naftalenu.

Výzkumné projekty byly rovněž orientovány na teoretické problémy pyrolýzy a hledání dalších možných cest využití jejích vedlejších produktů, dále pak na využití surovin z obnovitelných zdrojů v petrochemickém průmyslu, jakož i na hledání možností zefektivnění řízení a zlepšování ekonomiky petrochemických výrob využitím moderních, instrumentálních analytických metod.

Projekty řešené v rámci institucionálního financování VÚAnCh byly zaměřeny na problematiku selektivní dehydrogenace butanu a butenů na 1,3-butadien a na problematiku využití kapalných produktů z pyrolýzy odpadních pneumatik. Jejich výsledky poskytují podklady pro založení výzkumných projektů.

Pokračovalo se rovněž v realizaci rozvojových projektů zaměřených na ekonomické a ekologické využití použitých katalyzátorů a nemalý díl prací byl proveden v oblasti energetických úspor.

V oblasti vývoje stávajících produktů pak byl řešen projekt zvýšení užitečných vlastností sorpčních materiálů na bázi Chezacarbu. Byly zkoumány nové možnosti použití sazí z výroby POX jako plnivo do speciálních pneumatik.

Polyolefiny

V oblasti polyolefinů Unipetrol rozvíjí svoje výrobní procesy a produkty. V roce 2015 byly výzkumné práce prováděné společností Polymer Institute Brno, spol. s r.o. (PIB) zaměřeny na zavedení nových katalytických systémů.

Pro výrobu polyetyleny (PE) byly vývojové aktivity PIB soustředěny na zlepšení užitečných vlastností vyráběných Litenů, zlepšení zpracovatelského chování matric u zákazníků společně s hledáním úspor výrobních nákladů. Pro dosažení zmíněných požadavků byly vývojové práce v PIB zaměřeny na rozšíření využití vlastního katalytického systému v provozních podmínkách, jakož i na hledání dalších potenciálně vhodných komerčních katalyzátorů. Jejich nasazením lze potom dosáhnout zlepšení jak ve vlastnostech vyrobených matric, tak v ekonomice výroby PE.

Výzkum v oblasti výroby polypropylenu (PP) byl v roce 2015 zacílen především na studium bezftalátových katalyzátorů a katalyzátorů splňujících nařízení REACH. Na základě výstupů výzkumu ve společnosti Polymer Institute Brno spol. s r.o. byl pro výrobu blokových kopolymerů na výrobně polypropylenu od února 2015 úspěšně zaveden katalytický systém splňující nařízení REACH. Byly rovněž zkoumány nové možnosti přípravy kopolymerů polypropylenu (PP) s vyššími užitečnými vlastnostmi a inovace stávajících typů polymerů s cílem snížit provozní náklady.

Výzkumné práce byly též zaměřeny na oblast aditivačních receptur pro polymerní výrobky a výzkum v oblasti aditivace/stabilizace vyrobeného polymerního materiálu.

V rámci výzkumných projektů byla rovněž řešena problematika výroby polypropylenu (PP) a polyetyleny (PE). Byly řešeny projekty spojené s podporou výroby, kde Polymer Institute Brno společně s Unipetroleem RPA pracovaly na zlepšení výrobního procesu a odstranění úzkých míst technologie.

Ve společném projektu, který byl řešen v uplynulém roce, pak byly řešeny možnosti použití Chezacarbu jako plniva do polymerních materiálů produkovaných v Unipetrolu RPA.

Polymer Institute Brno mimo výzkumné práce také zajišťuje pro Unipetrol specializovaný technický servis prostřednictvím zákaznické podpory.

V průběhu roku 2016 budou v oblasti plastů pokračovat výzkumné práce se zaměřením na vývoj nových typů katalytických systémů, kopolymerů. Bude se rovněž dále pokračovat ve vývoji inovovaných typů polymerů.

Chezacarb

V minulém roce probíhala technická pomoc s aplikacemi elektrovodivých sazí Chezacarb v plastech, byly řešeny stávající i nové možnosti využití Chezacarbu v polyolefinických materiálech produkovaných Unipetroleem RPA a v inženýrských plastech.

Zaměstnanci

Skupina Unipetrol patří mezi společnosti, které považují lidské zdroje za jednu z nejpodstatnějších hnacích sil každé společnosti. Snaží se vytvořit pro své zaměstnance příjemné pracovní prostředí, tak aby dosahovali maximálních výsledků a tím podporovali pozitivní vývoj celé Skupiny.

Skupina Unipetrol patřila v roce 2015 se svými 3 820 zaměstnanci mezi jednu z největších společností v regionu.

Oblast lidských zdrojů byla tak jako v minulých letech spravována servisní organizací skupiny Unipetrol, dceřinou společností UNIPETROL SERVICES, s.r.o.

Mezi primární úkoly patřila racionalizace personálních procesů a pokračování restrukturalizace organizační struktury. Ke snižování nákladů došlo, mimo jiné, i prostřednictvím redukce počtu zaměstnanců.

Problematika byla řešena nanejvýš citlivě a s ohledem na zachování provozuschopnosti všech organizačních jednotek. Společnost v personální oblasti dbala na udržení kompetentnosti zaměstnanců a jejich rozvoje.

Celkový počet zaměstnanců skupiny Unipetrol (osoby) k 31. prosinci 2015

Společnost	2015
BENZINA, s.r.o.	83
Butadien Kralupy a.s. (51%) ¹⁾	10
ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.	604
PARAMO, a.s.	440
PETROTRANS, s.r.o.	146
POLYMER INSTITUTE BRNO, spol. s r.o.	96
UNIPETROL, a.s.	47
UNIPETROL DEUTSCHLAND GmbH	17
UNIPETROL DOPRAVA, s.r.o.	409
UNIPETROL RPA, s.r.o.	1 522
UNIPETROL SERVICES, s.r.o.	286
UNIPETROL SLOVENSKO s.r.o.	10
Výzkumný ústav anorganické chemie, a.s.	125
MOGUL SLOVAKIA, s.r.o.	14
HC VERVA Litvínov, a.s.	11
CELKEM	3 820

¹⁾ Počet zaměstnanců ve společnosti Butadien Kralupy a.s. (100 %) byl 20,5.

Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců skupiny Unipetrol bylo v roce 2015 orientováno zejména na udržení kvalifikace zaměstnanců výroby a na další odborný rozvoj specialistů. V lednu 2015 bylo ve společnosti Unipetrol RPA, s.r.o. založeno Tréninkové centrum, v rámci kterého vznikly 2 programy. Program „Operátor v závěru“, který pomáhá připravovat nové zaměstnance na budoucí vykonávanou pozici a program „Absolvent“, do kterého jsou nabíráni absolventi vysokoškolského vzdělání převážně chemického směru.

Firemního vzdělávání se v tomto roce zúčastnilo 9 732 osob. Zaměstnanci absolvovali zákonná školení (7 493 zaměstnanců), zúčastnili se profesních a odborných seminářů (1 931 zaměstnanců) a jazykových kurzů (308 zaměstnanců).

Zaměstnanci finančních útvarů absolvovali na míru připravené školení Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS).

Struktura zaměstnanců

Struktura zaměstnanců v roce 2015 napovídá o charakteru celé Skupiny. Ve struktuře vzdělanosti dominuje středoškolské vzdělání, což odpovídá charakteru výrobní společnosti. Poměrně vysoké zastoupení má i vzdělání vysokoškolské, které je preferováno u manažerských a řídicích pozic. Společnost Unipetrol, jež patří mezi největší zaměstnavatele, nabízí svým zaměstnancům příjemné pracovní podmínky, které následně posilují jejich loajalitu.

Struktura zaměstnanců skupiny Unipetrol k 31. prosinci 2015

Struktura zaměstnanců podle vzdělání	
Základní	4 %
Odborné vzdělání	29 %
Středoškolské vzdělání	46 %
Vysokoškolské	21 %
Struktura zaměstnanců podle pohlaví	
Muž	74 %
Žena	26 %
Struktura zaměstnanců podle počet odpracovaných let	
<5	26 %
(5-10>	14 %
(11-20>	22 %
(21-30>	23 %
>30	15 %
Struktura zaměstnanců podle věku	
<30	9 %
(31-40>	19 %
(41-50>	36 %
(51-60>	29 %
>60	7 %

HR politika

Skupina Unipetrol v roce 2013 přijala novou HR politiku, která určuje vývoj oblasti lidských zdrojů v letech 2013-2017.

Strategie Skupiny se zaměřuje zejména na vytvoření integrovaného podniku zabývajícího se výrobou a prodejem paliv a energie s diverzifikovanou strukturou majetku. Realizace těchto ambiciózních cílů si vyžaduje silné vedení a vysoce kvalifikované zaměstnance, kteří budou schopni efektivně naplňovat strategické cíle a zajistí účinné řízení přicházejících změn.

Strategické směry HR politiky

Podniková kultura společnosti vychází z dále uvedených hodnot přijatých a uplatňovaných v Unipetrolu stejně jako v ostatních společnostech skupiny PKN ORLEN:

- Odpovědnost
- Rozvoj
- Lidé
- Energie
- Spolehlivost

Na základě nové podnikové kultury HR podporuje vedoucí pracovníky při řešení záležitostí, které se týkají personálních záležitostí. V oblasti segmentového řízení personální oddělení podniká kroky vedoucí k maximálnímu synergickému efektu.

Úsek HR zavádí procesy a nástroje, které vyhovují potřebám obchodní činnosti, podporují realizaci Strategie (zejména v nových oblastech, jako jsou upstream a energetika) a také zohledňují sociální podmínky. Činnosti úseku HR se soustředí na:

- efektivní proces náboru a adaptace, který dovolí vybírat zaměstnance se žádanými kompetencemi,
- cílený profesní rozvoj zaměstnanců, který podporuje posilování kompetencí žádaných ve společnostech Skupiny,
- systémový přístup k akumulaci a výměně znalostí v rámci Skupiny,
- propagaci mobility, výměny zkušeností na mezikulturní úrovni,
- politiku odměňování, která umožňuje získávání zaměstnanců a ovlivňování jejich motivace a angažovanosti.

Úsek HR se stará o trvalý růst efektivity HR procesů ve Skupině a zavádění moderních a inovativních řešení, s přihlédnutím k optimalizaci nákladů na práci.

Finanční situace

Konsolidovaný výkaz o finanční pozici

Změny dlouhodobých aktiv

Ke dni 31. prosince 2015 činila dlouhodobá aktiva skupiny Unipetrol 22 575 milionů Kč. V roce 2015 Skupina pořídila hmotný majetek ve výši 3 197 milionů Kč a nehmotný majetek ve výši 142 milionů Kč.

Opravná položka byla vytvořena v souvislosti s dlouhodobým majetkem rafinérské peněžotvorné jednotky u následujících společností: ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s., PARAMO, a.s., v hodnotách 102 milionů Kč; 23 milionů Kč.

Jako důsledek havárie etylenové jednotky, která se stala dne 13. srpna 2015 v areálu Chempark Záluží, Skupina zaúčtovala v 2015 odhadované snížení hodnoty majetku ve výši 597 mil. Kč v souvislosti s poškozením majetku. Snížení hodnoty majetku ve výši 508 mil. Kč bylo alokováno na stroje a zařízení a 89 mil. Kč na budovy a stavby a bylo zaúčtováno do ostatních provozních nákladů. Výše opravné položky se může změnit do doby dokončení technických prací v areálu.

Většina investic směřovala do segmentu downstream (2 989 mil. Kč) a dále následovaly investice do maloobchodního segmentu (222 mil. Kč).

Změny oběžných aktiv

Oběžná aktiva dosáhla ke dni 31. prosince 2015 výše 31 924 milionů Kč a v porovnání s předchozím rokem byla přibližně o 5 580 milionů Kč vyšší zejména z důvodu nárůstu peněz a peněžních ekvivalentů.

Oproti roku 2014 došlo k mírnému nárůstu zásob a to o 70 milionů Kč.

Změny vlastního kapitálu

Vlastní kapitál vzrostl z 28 462 milionů Kč v roce 2014 na úroveň 35 509 milionů Kč v roce 2015 vlivem nárůstu čistého zisku za rok 2015 ve výši 7 036 milionů Kč.

Změny závazků

Závazky z obchodních vztahů

Hlavním důvodem nárůstu závazků z obchodních vztahů ve výši 2 125 milionů Kč oproti předchozímu roku byl především nárůst závazků z titulu pořízení majetku.

Cizí zdroje

Krátkodobé úvěry a jiné zdroje financování klesly o 350 milionů Kč oproti roku 2014. Během roku 2015 Skupina splatila střednědobý úvěr od majoritního akcionáře PKN Orlen S.A. ve výši 4 miliardy Kč.

Rezervy

V porovnání s rokem 2014 vzrostly rezervy o 331 milionů Kč, což bylo zapříčiněno zejména vyšší rezervou na odstranění starých ekologických zátěží a vyšší rezervou na odhadovanou spotřebu emisních povolenek CO₂.

Konsolidovaný výkaz zisku nebo ztráty a ostatního úplného výsledku

Tržby Skupiny za rok 2015 činily 108 907 milionů Kč a oproti roku 2014 byly o 12 % nižší, zejména vlivem nízké ceny ropy a nižšímu využití výrobní kapacity v důsledku havárie etylenové jednotky.

Provozní zisk Skupiny za rok 2015 ve výši 8 716 milionů Kč na úrovni indikátoru EBIT byl způsoben vlivem velmi pozitivních makroekonomických podmínek a vysokých rafinérských i petrochemických marží. Provozní ztráta Skupiny za rok 2014 ve výši 1 248 milionů na úrovni indikátoru EBIT byla důsledkem přetrvávajících nepříznivých makroekonomických podmínek, zejména v rafinérském sektoru.

Česká ekonomika se v roce 2015 vykazovala růst HDP na úrovních přes 4 % podle posledních dostupných statistických dat. Rafinérské i petrochemické marže, které zůstaly po celý rok 2015 na vysoké úrovni, a velmi pozitivní makroekonomické podmínky vedly k vykázání čistého zisku Skupiny ve výši 7 036 milionů Kč.

Konsolidovaný přehled o peněžních tocích

V roce 2015 čistý peněžní tok z provozní činnosti Skupiny dosáhl 14 931 milionů Kč.

Zároveň v oblasti investiční došlo ke snížení peněžních prostředků ve výši 6 340 milionů Kč a v oblasti finanční ke snížení peněžních prostředků ve výši 4 385 milionů Kč.

Nárůst hotovosti ve srovnání s úrovní v roce 2014 byl zapříčiněn vlivem výrazně vyššího peněžního toku z provozní činnosti v roce 2015.

Na konci roku 2015 byla finanční situace Skupiny stále na velmi dobré úrovni. Čistá hotovost činila 5 857 milionů Kč a zadluženost jako poměr čistého dluhu a vlastního kapitálu byla (-) 16,7 %.

Tržby

Trendy v tržbách z prodeje vlastních výrobků a služeb

	2015	2014	2013	2012	2011
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Tržby	108 907	123 938	99 415	107 160	97 428

V roce 2015 vytvořila skupina Unipetrol tržby v celkové výši 108 907 milionů Kč, což je o 12 % méně než v roce 2014, zejména z důvodu prudkého poklesu ceny ropy.

Struktura tržeb podle jednotlivých obchodních segmentů

Obchodní segment	2015	2014	2013	2012	2011
	tržby v %	tržby v %	tržby v %	tržby v %	tržby v %
Downstream	91	91	89	91	90
Maloobchod	9	9	11	9	10

V roce 2015 externí tržby segmentu downstream klesly o 13 342 milionů Kč oproti předchozímu roku a dosáhly výše 99 314 milionů Kč. Tento pokles byl způsoben nižší úrovní ceny ropy a také poklesem prodejních objemů petrochemických produktů a nižší mírou využití výrobních kapacit vlivem havárie na etylenové jednotce.

Externí tržby maloobchodního segmentu v roce 2015 dosáhly výše 9 491 milionů Kč, a byly tak o 1 699 milionů Kč nižší než v předchozím roce, což bylo způsobeno především nižšími cenami pohonných hmot kvůli nízké ceně ropy oproti roku 2014.

Podíly externích tržeb jednotlivých segmentů v celkové struktuře tržeb skupiny Unipetrol se ve srovnání s předchozím rokem zůstaly nezměněny.

Struktura tržeb podle teritoria

Teritorium	2015	2014	2013	2012	2011
	tržby v %	tržby v %	tržby v %	tržby v %	tržby v %
Česká republika	64	67	69	71	71
Ostatní evropské země	35	31	29	27	27
Ostatní země	2	2	2	2	2

V porovnání s rokem 2014 zůstala teritoriální struktura tržeb skupiny stabilní, když většina prodejů směřovala do zemí EU.

Nekonsolidovaný hospodářský výsledek a dividendy společnosti UNIPETROL, a.s.

(mil. Kč)	2015	2014	2013	2012	2011
Zisk k rozdělení	2 143	328	938	404	-230
Příděl do rezervního fondu	--	--	47	20	--
Počet výnosových akcií (ks)	181 334 764	181 334 764	181 334 764	181 334 764	181 334 764
Zisk/ztráta na akcii	11,82	1,81	5,17	2,23	-1,27
Dividenda na akcii (Kč) vyplacená ze zisku předchozích let	-- ¹⁾	--	--	--	--
Celkem k rozdělení	2 143	328	891	384	-230
Nerozdělený zisk k 31. 12.	10 193	6 331	6 050	5 132	4 716

¹⁾ Dividendová politika není formálně stanovena. Rozhodnutí týkající se rozdělení zisku za rok 2015 bude přijato na řádné valné hromadě akcionářů.

Nemovitosti, stroje a zařízení

UNIPETROL, a.s., je vlastníkem většiny pozemků ve výrobních areálech ležících v katastrech města Kralupy nad Vltavou a města Litvínov. Podstatná část těchto pozemků je situována pod výrobními zařízeními dceřiných společností a společností SYNTHOS Kralupy, a.s. UNIPETROL, a.s., je vlastníkem také několika pozemků, které tvoří zájmová území navazující na výrobní areály, z nichž část využívají dceřiné společnosti a společnost SYNTHOS Kralupy, a.s., pro svoji činnost např. jako skládky, cesty, umístění produktovodů apod.

Celková výměra pozemků ve vlastnictví UNIPETROL, a.s., činí v katastru města Kralupy nad Vltavou přibližně 2,496 milionů m² a v katastru města Litvínov přibližně 8,866 milionů m².

UNIPETROL, a.s., jako nevýrobní společnost nevlastní na těchto pozemcích žádné budovy nebo zařízení, nemá k dispozici žádná vlastní ropná pole nebo těžiště zemního plynu. Budovy, zařízení a stroje na pozemcích společnosti UNIPETROL, a.s., vlastní a provozují převážně její dceřiné společnosti působící v průmyslových areálech. V menší míře jsou vlastníky nebo nájemci těchto budov, zařízení nebo strojů v případech, kdy dceřiné společnosti nemají pro tyto objekty využití, další subjekty nepatřící do skupiny Unipetrol. V areálu chemických výroby v Kralupech nad Vltavou je významným vlastníkem objektů a zařízení společnost SYNTHOS Kralupy, a.s. (původně KAUČUK, a.s.), která již nepatří do skupiny Unipetrol.

Na základě smlouvy o prodeji KAUČUK, a.s., novému vlastníku společnosti Firma Chemiczna Dwory S.A., Polská republika, byla uzavřena smlouva ve prospěch společnosti SYNTHOS Kralupy, a.s. o předkupních právech ke konkrétním pozemkům v Areálu Chemických Výrob Kralupy, které využívá pro svou činnost. Předkupní práva jsou registrována v katastru nemovitostí.

Hmotný majetek je podrobně popsán v Příloze ke konsolidované účetní závěrce. Na pozemcích vlastněných společností UNIPETROL, a.s., nevážnou žádná zástavní práva.

Pozemky jsou určeny pro průmyslovou činnost a jejich užívání je ošetřeno smlouvami o věcných břemenech uzavřenými mezi vlastníkem pozemků, společností UNIPETROL, a.s., a společnostmi působícími v obou katastrálních oblastech. Věcná břemena jsou poskytována za úplatu.

Zdroje kapitálu

Provozní financování skupiny je zajišťováno převážně na úrovni mateřské společnosti UNIPETROL, a.s., a to z volných zdrojů, popřípadě z provozních úvěrů poskytnutých renomovanými bankami.

V průběhu roku 2015 došlo ke splacení střednědobého úvěru mezi společnostmi PKN ORLEN S.A. a UNIPETROL, a.s. v celkové výši 4 miliardy Kč. Zároveň došlo ke snížení kreditních linek od bank společností Unipetrol na celkovou výši 9 650 milionů Kč (včetně oddělené kreditní linky pro Unipetrol RPA v celkové výši 150 milionů Kč).

Díky zavedení nové struktury cashpoolingu, což znamená, že si skupina Unipetrol zvolila dvě renomované banky pro řízení hotovosti, se efektivnost provozního financování významně zlepšila.

V rámci provozního financování mateřské společnosti UNIPETROL, a.s. byly poskytnuty bankovní záruky v celkové výši 1 351 milionů Kč za závazky společností Unipetrol RPA (v hodnotě 1 095 milionů Kč), Unipetrol Services (v hodnotě 7 milionů Kč), závazky společnosti Benzina (v hodnotě 29 milionů Kč) a závazky společnosti Paramo (v hodnotě 220 milionů Kč).

Další bankovní záruky byly poskytnuty společnostem Unipetrol Slovensko (v hodnotě 542 milionů Kč), Česká rafinérská (v hodnotě 120 milionů Kč), Unipetrol Deutschland (v hodnotě 432 milionů Kč) a Unipetrol RPA (v hodnotě 7 milionů Kč).

Navíc k tomu, společnost UNIPETROL, a.s., vydala záruku za společnost UNIPETROL RPA, s.r.o., ve prospěch společnosti ČEPRO k zajištění spotřební daně ve výši 150 milionů Kč.

System řízení rizik

Řízení rizik ve skupině je zajištěno dokumenty „Politika řízení finančních rizik“ a „Politika řízení tržního rizika“. Tyto dokumenty definují pravidla a doporučení, podle kterých se řídí aktivity v oblasti finančního managementu společností skupiny Unipetrol.

Dokumenty vytváří modul pravidel a doporučení pro řízení rizik a mají za úkol poskytnout formální rámec pro provádění treasury operací. V přílohách těchto dokumentů jsou uvedeny kreditní limity pro protistrany, pravomoci dealerů a povolené transakce a nástroje, pro které je nutné zvláštní povolení.

Dokumenty definují činnosti, které jsou oprávněna jednotlivá oddělení Treasury, popřípadě pověřený odbor finančního řízení dceřiné společnosti Unipetrol Services, vykonávat jako činnosti, které se vztahují k průvodním (podkladovým) rizikům a snižují finanční a komoditní rizika pro společnosti Skupiny a současně splňují podmínky pro definici zajišťovacích operací z pohledu IFRS.

Platná politika řízení finančních rizik vychází z principu, že společnosti ve Skupině se chovají jako konzervativní subjekty, které v žádném případě nevyužívají své prostředky či pozice ke spekulacím účelům.